

Проект по Небесна Механика

Хакан Сунай Халил, Компютърни науки, $3^{\text{ти}}$ курс, $2^{\text{ра}}$ група,

ФН: 81406

Софийски университет "Св. Климент Охридски" Факултет по математика и информатика

Задача 1.

Пресметнете координатите и скоростите на планетите в деня, в който сте родени.

В задачата на Кеплер орбитата на планетата зависи от 6 елемента, следователно необходимите параметри са:

- а дължина на голямата полуос
- **е** ексцентрицитет
- і наклонение на плоскостта на орбитата
- *θ* дължина на възела
- ullet g + $oldsymbol{ heta}$ дължина на перихелия
- **l** средна аномалия, ($\mathbf{l}_0$ е средната аномалия в момента $\mathbf{t}_0$)

Първите шест от тези параметри са константи, а последният - средната аномалия $\mathbf{I}$ е линейна функция на времето $\mathbf{t}$.

Съществува и допълнителен елемент, който ни е необходим - ексцентричната аномалия $\mathbf{u}$. За този параметър е в сила е уравнението на Кеплер

I = u - e.sin u

Сплеснатостта на елипсата се характеризира с ексцентрицитета е:

$$e = \sqrt{1 - \frac{b^2}{a^2}} \in [0; 1)$$

Където **b** - дължина на малката полуос.

Връзката на елиптичните елементи с декартовите координати в $\mathbb{R}^3$

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos(\theta) & -\sin(\theta) & 0 \\ \sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(i) & -\sin(i) \\ 0 & 0 & \cos(i) \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} \cos(g) & -\sin(g) & 0 \\ \sin(g) & \cos(g) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} z_1 \\ z_2 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Кеплеровите елементи и техните стойности са взети от следния сайт: https://ssd.jpl.nasa.gov/txt/aprx pos planets.pdf

	a	e	I	L	$\overline{\omega}$	Ω
	[au,au/cty]	[, /cty]	[deg,deg/cty]	[deg,deg/cty]	[deg,deg/cty]	[deg,deg/cty]
Mercury	0.38709927	0.20563593	7.00497902	252.25032350	77.45779628	48.33076593
	0.00000037	0.00001906	-0.00594749	149472.67411175	0.16047689	-0.12534081
Venus	0.72333566	0.00677672	3.39467605	181.97909950	131.60246718	76.67984255
	0.00000390	-0.00004107	-0.00078890	58517.81538729	0.00268329	-0.27769418
EM Bary	1.00000261	0.01671123	-0.00001531	100.46457166	102.93768193	0.0
	0.00000562	-0.00004392	-0.01294668	35999.37244981	0.32327364	0.0
Mars	1.52371034	0.09339410	1.84969142	-4.55343205	-23.94362959	49.55953891
	0.00001847	0.00007882	-0.00813131	19140.30268499	0.44441088	-0.29257343
Jupiter	5.20288700	0.04838624	1.30439695	34.39644051	14.72847983	100.47390909
	-0.00011607	-0.00013253	-0.00183714	3034.74612775	0.21252668	0.20469106
Saturn	9.53667594	0.05386179	2.48599187	49.95424423	92.59887831	113.66242448
	-0.00125060	-0.00050991	0.00193609	1222.49362201	-0.41897216	-0.28867794
Uranus	19.18916464	0.04725744	0.77263783	313.23810451	170.95427630	74.01692503
	-0.00196176	-0.00004397	-0.00242939	428.48202785	0.40805281	0.04240589
Neptune	30.06992276	0.00859048	1.77004347	-55.12002969	44.96476227	131.78422574
	0.00026291	0.00005105	0.00035372	218.45945325	-0.32241464	-0.00508664
Pluto	39.48211675	0.24882730	17.14001206	238.92903833	224.06891629	110.30393684
	-0.00031596	0.00005170	0.00004818	145.20780515	-0.04062942	-0.01183482

Следва да направим промяна на градусите на θ , $g+\theta$ в Радиани ($\times \frac{\pi}{180}$) Също така, обръщаме і в градуси ($\times \frac{\pi}{180}$). Стойностите на μ за планетите са следните:

	μ		
Меркурий	1/6023600		
Венера	1/408523		
Земя	1/328900,5		
Марс	1/3098708		
Юпитер	1/1047,34		
Сатурн	1/3497,8		
Уран	1/22902,9		
Нептун	1/19402		
Плутон	1/135000000		

$$n = \sqrt{\frac{\gamma}{a^3}}$$

Величината n наричаме средно движение.

Средното движение е моментът на преминаване през перихелия на планета (т.е. начало на епоха).

Преди малко говорихме за уравнението на Кеплер, сега ще го дефинираме. Уравнение на Кеплер наричаме връзката между средната и ексцентричната аномалия.

l = u - e.sin(u) - уравнение на Кеплер.

Въвеждаме t - времето от рождената дата до 2000г. в години.

Моята рождена дата е 4^{ти} септември 1997г.

$$\Rightarrow$$
 бройдни $(01.01.2000 - 04.09.1997) = 849 дни$

$$\Rightarrow t = \frac{849}{365.25}$$

$$\Rightarrow t = 2.324435318$$

От решението на задачата на Кеплер в декартови координати:

$$l = \sqrt{\gamma} a^{-\frac{3}{2}} (T - T_0)$$

$$\Rightarrow l = n[t(2\pi) - T_0] = u - esin(u)$$

$$u = l + esin(l + esin(l + esin(l)))$$

$$r = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = Q.a. \Big(\cos(u) - e; \sin(u); \sqrt{1 - e^2}; 0\Big)$$

$$v = Q. \frac{\left(-\sin(u); \cos(u); \sqrt{1 - e^2}; 0\right).a.n}{1 - e.\cos(u)}$$

Където Q е от Основна формула на сферичната тригонометрия

(Теорема. Всяка матрица Q SO(3,R) може да се представи аналитично във вида:

$$Q = \begin{pmatrix} \cos(\theta) & -\sin(\theta) & 0 \\ \sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(i) & -\sin(i) \\ 0 & \sin(i) & \cos(i) \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos(g) & -\sin(g) & 0 \\ \sin(g) & \cos(g) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} =$$

Ротация на ъгъл ${\bf 6}$ Ротация на ъгъл ${\bf i}$ Ротация на ъгъл ${\bf g}$ около Oz около Ох около Оу

$$= \begin{pmatrix} \cos(\theta)\cos(g) - \sin(\theta)\sin(g)\cos(i) & -\cos(\theta)\sin(g) - \sin(\theta)\cos(g)\cos(i) & \sin(\theta)\sin(i) \\ \sin(\theta)\cos(g) + \cos(\theta)\sin(g)\cos(i) & -\sin(\theta)\sin(g) + \cos(\theta)\cos(g)\cos(i) & -\cos(\theta)\sin(i) \\ \sin(g)\sin(i) & \cos(g)\sin(i) & \cos(g)\sin(i) \end{pmatrix}$$

Където $\theta, g \in [0, 2\pi)$ и $i \in [0, \pi]$

Гореописаният алгоритъм се повтаря за всяка планета.

	R - разположение				V - скорост	R	V	
		-0.04128						
Меркурий	0.359449	9	0.02557	-0.15282	1.69884	0.14342	0.36272	1.7117
	-0.10902	-0.71624			-0.181981			
Венера	2	3	-0.042824	1.1573562	1	0.0053125	0.72576	1.1716
Земя	0.95913	-0.31012	0	0.29209	0.94804	0	1.008	0.99202
Марс	-0.25399	-1.45397	-0.041042	0.832215	-0.071247	0.015676	1.4766	0.83541
		-3.28657						
Юпитер	3.835841	4	-0.089438	0.2804341	0.3537659	0.0067583	5.0521	0.45149
Сатурн	9.046689	2.539559	-0.056624	-0.104665	0.311212	0.014194	9.3965	0.32865
		-15.8037						
Уран	11.95767	3	-0.16035	0.1805633	0.1272664	0.0023186	19.8184	0.22092
		-26.3648				-0.001208		
Нептун	14.56402	5	-0.9074	0.1585851	0.0892471	9	30.1337	0.18198
Плутон	-13.7023	-26.0267	-6.0618	0.172976	-0.095956	-0.046265	30.0315	0.20315

Задача 2:Пресметнете елементите на Делоне и Поанкаре (от първи и втори вид) в деня, в който сте родени

Елементите на Делоне – L, G, Θ , l, g, θ се изразяват чрез орбиталните елементи:

- а дължина на голямата полуос,
- е екцентрицитет,
- і наклонение на плоскостта на орбитата,
- I средна аномалия, (IO е средната аномалия в момента tO),
- ullet g + heta дължина на перихелия,
- θ дължина на възела.

Както следва:

*(I,L), (G,g) и (Θ , θ) са спрегнати канонични променливи,

$$L = \mu \sqrt{\gamma a}$$

$$G = \mu \sqrt{\gamma a(1-e^2)} \Rightarrow G = L\sqrt{1-e^2}$$

$$\Theta = \mu \sqrt{\gamma a(1-e^2)} \cos(i) \Rightarrow \Theta = G.\cos(i)$$

Като при това I,g и θ съвпадат и в двата случая.

Елементите на Делоне – L,G, Θ ,I,g, θ са константи с хамилтони:

$$\hat{H} = -\frac{\mu^3 \gamma^2}{2I^2}$$

Обръщаме θ в **радиани** (* $\frac{\pi}{180}$), а і в **градуси** (* $\frac{\pi}{180}$)

 T_0 е моментът на преминаване през перихелия на планета (начало на епоха).

$$l = \sqrt{\gamma} a^{-3/2} (t - T_0)$$

l = u - e.sin(u) - уравнение на Кеплер.

$$\Rightarrow u = l + e.sin(l + e.sin(l + e.sin(l)))$$

$$n = \sqrt{\frac{\gamma}{a^3}}$$

Използваме t от предната задача $\Rightarrow t = 2.324435318$.

$$l = n(t(2\pi) - T_0)$$

И чрез $\lambda = I + g + \theta$ (дължина на епохата) ще можем да изразим елементите от двете системи на Поанкаре, и по-точно:

Първа система от шест елемента, характеризираща орбитите на планетите:

$$\begin{pmatrix} L & L - G & G - \Theta \\ l + g + \theta & -g - \theta & -\theta \end{pmatrix}$$

И втората:

$$\begin{cases} L & \xi := \sqrt{2(L-G)} \cos(g+\theta) & p := \sqrt{2(G-\Theta)} \cos(\theta) \\ \lambda := l+g+\theta & \eta := \sqrt{2(L-G)} \sin(g+\theta) & q := \sqrt{2(G-\Theta)} \sin(\theta) \end{cases}$$

Елементи на Делоне:

	L	G	θ	I	g	θ	Н
Меркурий	1.0328e-07	1.0108e-07	1.0033e-0 7	63.715	0.50836	0.84352	-2.1449e-0 7
Венера	2.0814e-06	2.0814e-06	2.0777e-0 6	24.636	0.95859	1.3383	-1.6928e-0 6
Земя	3.0404e-06	3.0400e-06	3.0400e-0 6	14.562	1.7966	0	-1.5202e-0 6
Марс	3.9826e-07	3.9654e-07	3.9633e-0 7	8.1089	-1.2829	0.86497	-1.0595e-0 7
Юпитер	0.0021787	0.0021762	0.0021757	1.5742	-1.4965	1.7536	-9.1860e-0 5

Сатурн	8.8298e-04	8.8174e-04	8.8091e-0 4	-0.24832	-0.36764	1.9838	-1.4995e-0 5
Уран	1.9127e-04	1.9106e-04	1.9104e-0 4	2.6571	1.6919	1.2918	-1.1377e-0 6
Нептун	2.8263e-04	2.8262e-04	2.8249e-0 4	-1.6582	-1.5153	2.3001	-8.5709e-0 7
Плутон	4.6544e-08	4.5090e-08	4.3088e-0 8	0.31824	1.9856	1.9252	-9.3807e-1 1

Първа система на **Поанкаре:**

	L	L-G	$G ext{-}oldsymbol{ heta}$	l + g + θ	-g - θ	-θ
Меркурий	1.0328e-07	2.20e-09	7.50e-10	65.06688	-1.35188	-0.84352
Венера	2.0814e-06	0	3.70e-09	26.93289	-2.29689	-1.3383
Земя	3.0404e-06	4.00e-10	0.00e+00	16.3586	-1.7966	0
Марс	3.9826e-07	1.72e-09	2.10e-10	7.69097	0.41793	-0.86497
Юпитер	0.0021787	0.0000025	0.0000005	1.8313	-0.2571	-1.7536
Сатурн	8.8298e-04	1.24e-06	8.30e-07	1.36784	-1.61616	-1.9838
Уран	1.9127e-04	2.10e-07	2.00e-08	5.6408	-2.9837	-1.2918
Нептун	2.8263e-04	1.00e-08	1.30e-07	-0.8734	-0.7848	-2.3001
Плутон	4.6544e-08	1.45e-09	2.00e-09	4.22904	-3.9108	-1.9252

Втора система на Поанкаре:

	L	ξ	р	$\lambda = I + g + \theta$	η	q
Меркурий	1.0328e-07	1.4384e-05	2.5823e-05	65.06688	-6.4652e-05	-2.9014e-05
Венера	2.0814e-06	-5.7473e-06	1.9688e-05	26.93289	-6.4729e-06	-8.3148e-05
Земя	3.0404e-06	-6.2462e-06	0	16.3586	-2.7192e-05	0

Марс	3.9826e-07	5.3698e-05	1.3181e-05	7.69097	2.3844e-05	-1.5466e-05
Юпитер	0.0021787	0.0021675	-1.9299e-04	1.8313	-5.6977e-04	-0.0010440
Сатурн	8.8298e-04	-7.1412e-05	-5.1684e-04	1.36784	-0.0015738	-0.0011795
Уран	1.9127e-04	-6.4210e-04	5.1285e-05	5.6408	-1.0223e-04	-1.7904e-04
Нептун	2.8263e-04	9.5162e-05	-3.4604e-04	-0.8734	-9.5042e-05	-3.8724e-04
Плутон	4.6544e-08	-3.8747e-05	-2.1959e-05	4.22904	3.7507e-05	-5.9354e-05

Код

Задача 1.

solvePlanet.m

```
function res = solvePlanet(a, e, i, L, w, Omega, myu, t)
      tita = Omega * pi/180;
      g = (w - Omega) * pi/180;
      i = i * pi/180;
     Tita = [cos(tita), -sin(tita), 0;
             sin(tita), cos(tita), 0;
                     0,
                                0, 1];
      I = [cos(i),
                   0, -sin(i);
                   1,
               0,
           sin(i), 0, cos(i)];
     G = [\cos(g), -\sin(g), 0];
           sin(g), cos(g), 0;
               0,
                     0, 1];
      Q = Tita*I*G;
      gamma = 1 + myu;
      n = sqrt(gamma / a^3);
      to = ((w - L) / n) * pi/180;
```

```
1 = n * (-t * 2*pi - to);
      u = 1 + e * sin(1 + e * sin(1 + e * sin(1)));
     r = Q * a * [cos(u) - e; sin(u) * sqrt(1 - e^2); 0]
     v = Q * [-sin(u); cos(u) * sqrt(1 - e^2);0] * a * n / (1 - e*cos(u))
     disp(['Normed V = ', num2str(norm(v))])
      disp(['Normed R = ', num2str(norm(r))])
end
Problem1.m
nasaData=[0.387 0.205 7.004 252.250 77.457 48.330 1/6023600;
         0.723 0.006 3.394 181.979 131.602 76.679 1/408523;
                0.016 0
                             100.464 102.937 0
                                                     1/328900.5;
         1.523 0.093 1.849 -4.553 -23.943 49.559 1/3098708;
         5.202 0.048 1.304 34.396 14.728 100.473 1/1047.34;
         9.536 0.053 2.485 49.954 92.598 113.662 1/3497.8;
         19.189 0.047 0.772 313.238 170.954 74.016 1/22902.9;
         30.069 0.008 1.770 -55.120 44.964 131.784 1/19402;
         39.482 0.248 17.140 238.929 224.068 110.303 1/135000000];
time=2.324435318;
for i=1:9
      disp(['Planet No.', num2str(i)])
      solvePlanet(nasaData(i, 1), nasaData(i, 2), nasaData(i, 3),
                 nasaData(i, 4), nasaData(i, 5), nasaData(i, 6),
                 nasaData(i, 7), time)
end
```

Задача 2.

findElements.m

```
function res = findElements(a, e, i, L, w, Omega, myu, t)
  i = i * pi/180;
  n = sqrt(1 / a^3);
```

```
to = ((w - L) / n) * pi/180;
gamma = 1 + myu;
capL = myu * sqrt(gamma*a)
capG = capL * sqrt(1 - e^2)
capTheta = capG*cos(i)
1 = n * (t*2*pi - to)
g = (w - Omega) * pi/180
theta = Omega * pi/180
H = -myu*gamma / (2*a)
FirstPoincare11 = capL
FirstPoincare12 = capL - capG
FirstPoincare13 = capG - capTheta
FirstPoincare21 = 1 + g + theta
FirstPoincare22 = -g - theta
FirstPoincare23 = -theta
# L
SecondPoincare11 = FirstPoincare11
# ξ
SecondPoincare12 = sqrt(2 * (capL - capG)) * cos(g + theta)
# p
SecondPoincare13 = sqrt(2 * (capG - capTheta)) * cos(theta)
\# \lambda = 1 + g + \theta
SecondPoincare21 = FirstPoincare21
SecondPoincare22 = -sqrt(2 * (capL - capG)) * sin(g + theta)
# q
SecondPoincare23 = -sqrt(2 * (capG - capTheta)) * sin(theta)
```

Problem2.m

end

```
nasaData=[0.387 0.205 7.004 252.250 77.457 48.330 1/6023600;
         0.723 0.006 3.394 181.979 131.602 76.679 1/408523;
                0.016 0
                            100.464 102.937 0
                                                   1/328900.5;
         1.523 0.093 1.849 -4.553 -23.943 49.559 1/3098708;
         5.202 0.048 1.304 34.396 14.728 100.473 1/1047.34;
         9.536 0.053 2.485 49.954 92.598 113.662 1/3497.8;
         19.189 0.047 0.772 313.238 170.954 74.016 1/22902.9;
         30.069 0.008 1.770 -55.120 44.964 131.784 1/19402;
         39.482 0.248 17.140 238.929 224.068 110.303 1/135000000];
time=2.324435318;
for i=1:9
     disp(['Planet No.', num2str(i)])
     findElements(nasaData(i, 1), nasaData(i, 2), nasaData(i, 3),
                  nasaData(i, 4), nasaData(i, 5), nasaData(i, 6),
                  nasaData(i, 7), time)
end
```